

ODWOŁYWAĆ (14) *vb impf*

Oba o oraz a jasne.

inf odwoływać (2). ◇ *praes 1 sg* odwoływam (3), odwołuję (1) *Calep* (3:1). ◇ *3 sg* odwoływa (2). ◇ *1 pl* odwoływamy (1). ◇ *praet 3 sg m* odwoływał (1). ◇ *3 pl m pers* odwoływali (1). ◇ *fut 3 pl m pers* będą odwoływać (1). ◇ *part praes act* odwołując (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w. s.v. odwołać.

1. Cofać swe poprzednie wypowiedzi, poglądy, orzeczenia; recantare *Modrz, Cn; revocare* *JanStat, Cn; recanere* *Calep; habere pro non dicto, nolle factum, palinodiam canere, resecre, retexere, retractare* *Cn* (9) : Pozową kogo o to/ że ządawszy przykre słowo/ nątychmiałt nieodwołał: on przed łędzią odwoływa/ á powieda/ że to słowko nątychmiałt ma lię rozumieć/ o onem cząsie/ ktorego będąc pozwany przed łędziego/ ná pirwży dzień lię ftáwi. *ModrzBaz* 98; Pan Gniewoś/ iż lię powieści fwoiey niemogł ząprzeć/ áni iey dowieść/ [...] muiał pod ławą iáwnie głóffem wielkim iáko pies łzczekác/ á odwoływać *StrykKron* 482; *Calep* 897b; odwoływájąc ma mówić: iż com mówił/ łgałem iáko pies. *SarnStat* 238.

odwoływać co (2): *BielKron* 195v; *CzechEp* 89; czego lię y Auguštyn nie wftýdził wyznác/ nápiławszy księgi *Retractationum*/ w ktorych błędy fwoie wyznawa/ y odwoływa. *NiemObr* 175.

Szereg: »odmieniać i odwoływać« (1): ktorzy [ojcowie]/ ludzmi też będąc iáko y my/ w wielu lię częfto potykáli/ omyłáli y potym fwe piłmá odmieniáli á drudzy y odwoływáli *CzechEp* 89.

a. Wyrzekać się swych czynów [co] (1) : długo czekać nie mogł/ áby [...] przed wftytkim lię światem nie opowiedział/ odwoływájąc pierrwze złe poftępki fwoie. *SkarŻyw* 82.

b. Unieważniać [co] (1) :

Szereg: »kasować, wniwecz obracać i odwoływać« (1): które [przywileje]/ ile ku temu/ iáko bárzo łzkodliwé y obłędliwé káfsuiemy/ wniwecz obrácamy y odwoływamy [*cassamus, irritamus et revocamus* *JanStat* 630]. *SarnStat* 61.

2. Głóšno wyrażać sprzeciw (może kalka z łac.) (2) : Reclamo [...] Clamare adversor – Odwołuję. *Calep* 899a; Reclamito, [...] Cum clamore oppugno [...] – Odwołiwam. *Calep* 899a.

3. Wzywać kogoś do odejścia skądś (1) :

Zwrot: »na stronę odwoływać« (1): Sevoco – Na ftroie odwołiwam, odwodzę. *Calep* 975b.

4. Powierzać komuś swoje sprawy [co na kogo] (1) : Gdy się mnieyłzym [*Chrystus*] czyni/ niż Oćiec: Iż chwały fwoiéy niełzukał/ ále ią ná Oycá odwoływał [Cf Iác iłćie nie łfukam chwały moiey/ ieft ten ktory łfuka y łądzi. *Leop Ioann* 8/50.] *BiałKat* 86.

5. praw. Odciążać współoskarżonego zmieniając pierwotne zeznanie, stwierdzać jego niewinność (1) : A iefli świádkowie przeciwo niemu świádczący nie będą złłáchćicy/ [...] ktorzy poymáni w tákowym wczynku przeciwo niemu będą świádczyć/ y nie odwoływać [*et non reclamantes* *JanStat* 377] álbo zeznania fwégo kłobie nie będą brác [...] *SarnStat* 408.

Synonimy: **1. odmieniać; b. abrogować, derogować, gładzić, kasować, kazić, niszczyć, odbywać, oddalać, odejmować, odmieniać, odzywać, psować, rewokować, tracić, umarzać, zagaszać, zagubiać, zatracać, znosić.**

Formacje współrdzenne cf WOŁAĆ.

Cf **ODWOŁYWANIE, ODWOŁYWANY**

MM